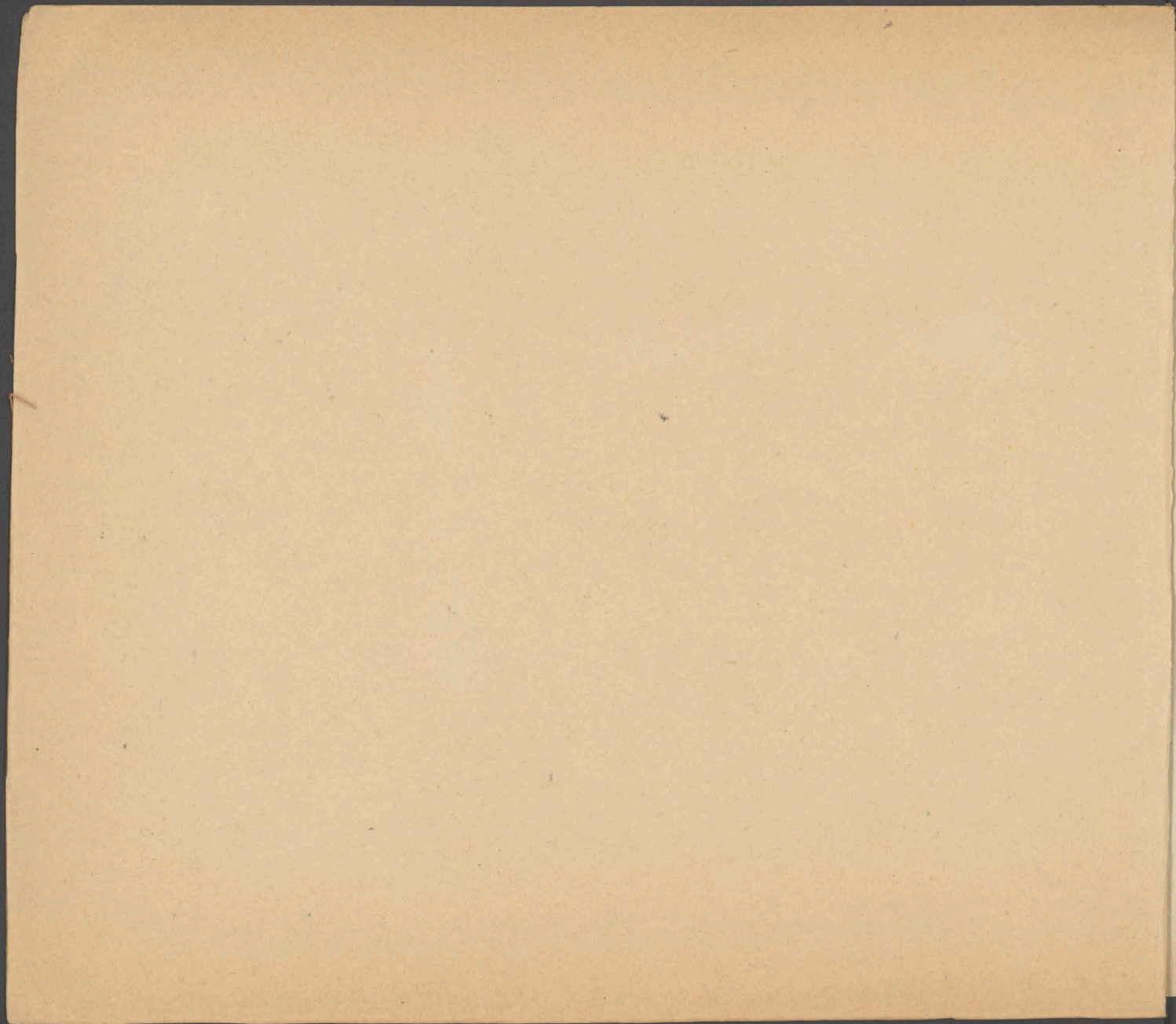

9758

Kromieryż.
(r. 1861.)

Bielany.
(r. 1862.)

VI.

I

BJ

11

1.

Białay.

^{grudniu}
~~W zimie~~ w r. 1862 my bralisy sie w lic-
niejszem towarzystwie, saukami do Bie-
lau. ekrór byt siarczysty dnia, tego, lecz
pogoda przesliczna, namie wiedzly, z soba
prowianty, panowie wino i słodyce. Wy-
smagani ostrym wiatrem, stanklisimy
pored brama klasztoru, prosiac o chw-
lowa gosciuz, ktorej nam ten O. O. Kamu-
duli nie odueowili. Po dosci pobieruem,
z powodu zimna widremu tka wspania-
tego kościoła, otwarto nam sale gosciu-
na, nieopalona, gdy i zimna, wadko gosc-
zarital do pustelni. etatykhuiast braci-

srek klasztoru rapalit suto w piacu, a nasi panowie, trajeli się nastawieniem porównaniowym z sobą samowarów. Przy cieplejszej temperaturze, i gorącej herbacie odtałajali się na humorze, i serce, zapamiętała, wesołość, w ułodeu i dobrem towarzystwie. Kiedy panie, pocięły wydobycie, prowianty a panowie, wino, humor jeszcze, się poprawił. cbażle w różnortych drzwiach, sąsiadniej sali, stawiła, wspaniała, przepiękna, postać, białego muicha, ze słowami: "Laudetur Jesus Christus!" cba okamguisnie, muicht gwar, wiedry nam, a wryscy, opamiętawszy, wroustnie, jakie, postać, muicha, ta nas, wywała, odpowiedzili się, grawko: "eu,

saecula saeculorum." Poroco rakom,
 O. Beusdello Crispolti — on to był bowiem —
 postąpił na poród z uporem i powitańcem,
 prosiąc, abyśmy rajeli miejsca, i nie poro-
 nywali sobie rabary. Gościemu padre, nie
 poruszył jak, wagi surowy Favouarola,
 karcie nas za rbytki, lecz jako gościemu
 gospodarz przyjął nas w domu swoim.

Ks. Crispolti, bliski kromy papiera, Piu-
 sa IX: był porępkawy, postać; wzrostu
 wysokiego, szczupły, silny brunet, o rysach
 twarzy kształtnych, nosie bladej i oczach
 czerwonych i głębokich; tliła w nich jessere,
 iskra, której rakomnie rycie widocznie
 porytmuic nie rdotało. Panowie wystę-

4.

pili z Lacina, na jaką się zdołać mogli,
danny z francuzyma, w której ks. porcor
nie był zbyt biegły i ze skromną włosz-
czyzna, nabyta, przy lekcyach śpiwu i
wcale do bore porokuminalisimy się, częstu-
jąc sympatycznego porcora w mem i ciast-
kami. Gwar zaprowadzał muwu. etagle wie-
sionu na: salę talę z poropyśmem wi-
mem włoskiem, jabłkami i orzechami.
Gościemu padre sam ualował kieliszki;
dla pań było wino słodsze, ale agwiste,
co spowodowało u nich których zarar za-
met w głowie, wogóle temperatura pow-
niósła się znacznie i wyległ się okrzyk:
'Eviva Italia!' 'Eviva Pio nono!' 'Eviva padre,

Benedetto! eba blada, twarz umiacha i w
 wystąpiły kolory i drżąc, zawołał:

«Viva Bologna!» Wtem przez ramion
 te sruży drzwi balkonowych i okna, padło
 na uszowie światło zachodzącego słońca,
 jakoby hasło do odwrotu, ze względu na
 klauzurę klasztoru, ale gościnnie przez
 samowolny i zapewne iście się już dosta-
 tecznie ogłosił, zaproponował nam swiede-
 nie pustelni, na co przez wzgląd na oso-
 by z pola Krakowa, nie mając Bislau,
 przytaliśmy chętnie. Ciem stanowi wydmu-
 rowy kwadrat ogrodu z szeroką ścieżką
 pośrodku, po bokach której stoją w od-
 stępkach jedynaki, białe domki, stożkowe,

ogrodkami, które rakuńczy sami pielęgnują. Dzwonki, stojące po prawej stronie od wejścia, połączone są niskim murkiem, jakby parapetem, zbudowanym na brzegu góry, z której wystawa się wprost czarny widok na wzniesienie skolice, Krakowa z Tatrami w oddali. Wierusowa porostowa, pokryta białym całunem iskrzącego się w słońcu śniegu, wywołala okrzyk zachwytu naszego. Ewa uchyliła na porostowi uwagę jednej z dam, i jej go, jako urodzonego ewapolitajczyka, drwić musi nasz entuzjast, dla naszego krajoobranu, odwrócić ten: „Porociwie, od lat kilku jak patorę z mego ogroduka, lub okna celi na cudownie piękną scenę —

nę też, nigdy dosyć nie mogę się nacieszyć
 jej urokiem. O ileż to więcej uwarmałomuy
 obwar, imy o każdej porze roku i o każdej
 porze dnia, w piękności nie ustępuje wca-
 le ebeapolowi a o ileż uwarmałomuy w swoich
 poruczeniach. Dla braku miejsca, po kilka
 osób kolejno wiodriliśmy wnetrze domu
 poroza, które podobno uciele nie różni się
 od innych. Małucha, siolka i dwie sscruple
 celki, zastawione kilkoma najprostszymi
 meblami; w pierwszej srafka z książkami
 i druga na ubranie, przy oknie w umore,
 schówek na drbałek gliniany z wodą i ta-
 kiż kubek; odchyłone rawnieście stało-
 wi jadalnuy stolik, na nim talcor poce-
 lanowy, rók uór, widelec i tyka, siata

gruba serwetka, mały bocheneczek chleba;
 przy tej jadalni jedno proste krzesło. W dou-
 giej szelabce łóżko a w całej tapczan, z gru-
 bym siemnikiem, takimi kocem i po-
 duszką skórzaną; prosta umywalka,
 a w oknie stolik, ralonowy księżkami,
 widocznie treści religijnej, stojący także
 ra biurko, jedno krzesło, na ścianie kou-
 cyfiks i pięknie namalowana akwarela,
 widok klasztoru Lausaldoli we Kłosrech;
 oto i wszystko. W końcu ogrodu poser
 małą w murze furtkę wyszlisywą na na-
 turalną, ze skały utworzoną platformą,
 otoczoną banyerą, gdzie tu strumień spa-
 da skata; góra ralsziana, w połowie wyso-
 kości otoczona jest wysokim murem. Jest

9.
to stał się erem, miejsce porochno dla
rakoników. cwa prost. wymiowanej platformy.
poroz szeroko nycięta kteryerę, rion inny
a pizkuy porcdstawit nam się widok; w ra-
mie okiscia, biatę pokrytych dorem, jakby
w ramie, z opalów ukazał się Kraków. Okna,
Wawelu lscitly wspanialę, iluminacyę, adbi-
jajac ogniste promienie zachodzącego stois-
ca; korye, kosciołów gorraly w blasku. A te-
go uroczego miejsca, niegdys król Jan
Karimier, porypatrywał się porawowi Kra-
kova. Wspanienie historyczne, cisra pustel-
ni i urok miejsca, wprawiły nas w radumę,
wiec milcrac, rdaralisyuy ku wyjściu, dohad-
towarysuyt nam ks. poroz, ktorum, poerie-
konalisyuy ra bissyadę, nie tyłko dla ciatę,

10.
ale i dla ducha. Regnając, nas, ks porem
szybko wrócić się do ułoderii, rekt:
"Quam vasa, sprawę i modły się za nią;
"Bóg z wami..." Wzruszeni, objawem sym-
patyi. Kłocha dla Polski opuściliśmy
klasztór w podniosłym nastroju. — Wsiada-
jąc do sauek, spostoregliliśmy, że nie tylko
konne, podjadłszy sobie klasztornego owsa
parowały swawo, ale i wóźnie uraczeni go-
cinie, uabrali fantaryi i postanowili,
wrazdrić sobie wysięg z bielaiiskiej gory.
Panowie nasi ujęli lejce w ręce, swoje, od da-
jąc je wóznicom na równej juri drodze,
gębie rucor pocreli się wykunając, a sauki,
w których siedziałam, i moją poryjaciółką
Wikcia, Sturmiówną, i kolegą brata mego,

dr. Nagrowskim, udekorowany o kamień
 porywaniu wysypały nas w rós, pełen pu-
 srystego śniegu. Grauoląc się, Wikcia,
 chwyciła, ramię, za wiklinę, za kędrę-
 rową, erupcyjną, towarzysza, tak, uszczu-
 ie, wreszcie jego, restraszył całe, towarzystwo,
 sądrace, nie, stawał, uggę, lub, rekę. Sta-
 sreżenie, myśliszmy, cało, z katastrofy
 i, powrócił, radości, z nycierki, do do-
 mu, omawiając, wreszcie, dnia, tego. Pamię-
 sentymentalnie, lamaly, sobie, głowę, nad
 porycym, wstąpienia, do, surowego, ra, kocu
 ciężkiego, kłocka, podejrowając, jakąś
 sprawę, romantyczną...
 Z, uczestników, tej, nycierki, wielu, przydo

12.
udział w powstaniu, rychłem rzedwie
w kilka tygodni później, które po roku
upadło, było jednak przedostatkiem sre-
brenu do wolności, jakie się dają (r. 1920)
cięższemu.

Królewska do Kromiery

Kromiery, miasto na Elbawach, liczą-
ce do 10000 tysięcy mieszkańców, jest letnią
rezydencją arcybiskupów słowackich,
zaliczających się do najbogatszych w Austrii,
słynąc z posiadanych, wspaniałych, wspaniałych, wielkim
kosztem utrzymywanych ogrodów, z których

t. w. "ogród francuski" po wersalskim, uważany jest za największy i najpiękniejszy w Europie. Nie posiada wprawdzie tak pięknych wodotrysków jak Wersal, lecz obszarem i pięknością szpalerów tamur dorównywa. Jest to wielkie miasto, zbudowane z obrymiej wysokości wielkich murów, na tle których widnieje mnóstwo białych posągów mitologicznych, od których moc najpiękniejszych klombów kwiatowych cudnie odbija. Ogród posiada dowcipnie pomyslane labirynt, z którego bez planu w reku, lub przewodnika, niekto się nie wydostanie. W przeciwnej stronie miasta leży park angielski, ogromnej rozległości,

o dorewach starych, oradkiej pięknosci;
 uwarmańcomy wórusm, grotaami, kioskami,
 wodotryskami, domem z wózi i t. p. pomysła-
 mi z wiske osmiunastego. W parku tym
 stoi samok biskupi, dwupiętrowy, cietki
 quach, zbudowany w czerworobok w stylu
 jóręfińskim, nieładny, ale wuztore je-
 go obserwacja się nadmierzajnym porępy-
 chem. Słowem Krowienyri wart jest wi-
 drema, a ie brat mój ułodszy, Edward,
 stał już eras dżwisry ze smym putkiem
 w tem miescie, postanowili smy latem
 1861 r. odwiedzić go. Wyjechawszy pospieszonym
 wiedeńskim pociągiem wczesnym rankiem
 z Krakowa, staliśmy o 4tej popoł. na miej-

scu. Odpocznę nieco w hotelu, ojciec mój
 z bratem udali się z wiryją do bacy biskupa
 pa inkresnego, którego sympatya i wzglę-
 dami cieszył się brat mój. Ewie mając za-
 miarę otużo bawić w Erdmisyru, pragnę-
 liśmy spędzić wieczór we, troje, ale brat obja-
 wił kryeranie, iebyśmy choć na godzinę uda-
 li się do ogrodu kasyna wojskowego na mu-
 rykę, gdzie zbiera się towarzystwo, w którym
 on iuje, i radby był, alym się z damami
 zapoznata, gdyż - jak utrzymywał - gina
 z ciekawości ujorenia, siostry jego, co posty-
 srawszy ułkłam się rawodem, jakiemu
 sprawik mogę, domyślałam się bowiem ie
 jakis cudawo mnie opowiada; brat kocha-
 my, zaślepiony na moje wady, widział we mnie

jakąś doskonałość pod każdym względem.
 O 9 lat młodsza od braci, była im równe ich
 przesierochą i ukochaniem, upatrywali we
 mnie tylko siostrę, na wady sery raczej kajał.

Ulegając życzeniom Edwarda, udałem się
 do ogrodu, pełnego już strojnej publi-
 cyzacji. Stał wstępnie zaraz jakiś surowy
 powiernik wskazał nam uprzejmie stolik
 wolny, spędzając z miejscalszych kole-
 gów. Jeszcześmy nie zdążyli usiąść, kie-
 dy z estrady muryckiej zagorczył z wesołą
 żagrawą potier wyborna, oświestoł, elam-
 rek Dabrowskiego! Głównym objawili nasre,
 redniwiecie z tego powodu, brat mój:
 „Domyślałem się, że to swacya dla was i to
 z przyszłego rozkazu...” Tak też było sery-

wisicie; putkownik, dowiadriawszy się, na drugi
 kilka wreszciej o naszym rannym poro-
 byciu, polecił kapelmistrzowi, aby wyści-
 enił swoich grajków, co też tądzie wiele nie
 kosztowało, bo w okrestore byli i Polacy
 a kapelmistrz niegdyś stał i putkiem
 w Galicyi i mat driańskości, warusa.

Wkrótce zarumajomiliśmy się z kotem, uado-
 buych Szromiorywek, i elegauckich wojsko-
 nych myśrej szasiej a także z elitą cywi-
 lów miasta i raledwie, o 10tej dostaliśmy
 się do hotelu, spragnieni spokoju.

Charajutor wreszciej rannym, roudreui by-
 liśmy odegraniem jednej re ślicznych, pisać
 ber słów "Mendelsohna", a równocześnie, brat
 mój, zapukawszy do moich drzwi, zawołał:

„Mamie, wstań i pokaż się w oknie; to „ellor-
 geugruss“ dla ciebie!” Zaruciwszy ubranie
 na przedce, podniosłam noletę i spostoreglam
 nie tylko całą „ellusikbaude“ przed hotelem,
 ale także duro publiczności, wzbudzonej dźwię-
 kami muzyki. Ojczyśko mój, który lubił
 słyszeć lecieć w łórkach z fajką i popijać ka-
 wę, musiał wstać i dygać się w komascom
 ranniej pobudki. Jak się się później dowie-
 dzie, ta niespodzianka była, aktem uprej-
 mosci komendanta, ralogi krowienyckiej,
 generała, barona Fiedlera, w którego domu
 w południe staryliśmy wiryte. P. P. Fiedlerowie
 rewirytowali nas po południu i zaprosili na
 wieczer. Generalowa Fiedler, licząca około
 40 lat, była włoską bardzo przystojną

i dystyngowania, osobą z wykształceniem - jak
 mi brat mówił - w korta Kenim. General,
 pokazany postacią, uchodził za jednego z naj-
 lepszych wodzów armii austro-węgierskiej. Oboje
 Fiedlerowie, wielce sympatycznie wywarli na
 nas wrażenie. Przed wieczorem zdecydowanie
 jeszcze być w domu pułkownika Homera,
 gdzie brat mój jak, gdy był uwarany a
 pułkownikowa, uwarowała go, uwer "Gold-
 söhnechen". Tu uadniecie, uwerze je, Ed-
 ward, wesoly, ryny, towarzyski i dowcipny,
 nie był wcale t. w. "baridama"; uwer
 sseręccie do ludzi, lubili go porożeni,
 koledry i podwładni. Był jedynym Pola-
 kiem w garnizonie kromioryckim i rod-

nieorem bez ramutu.

Wicecrór u p.p. Friedlerów spędziłszy, wiec
 moim, familiarnie, przy swobodnej
 pogadance, Angerajem włoskim, kolacyę
 najpiękną rozpoczęła, salata, z raków i ry-
 by i rybnym majonezie; na długie
 stanie piszcyte, z kapłonów mowu, z dwu-
 ma salataami: jedną z rozmaitych sile-
 umy, drugą z jarzyn, suto oliwą przypra-
 wionych i zalana jak, tra, krystem, aspi-
 kiem; w końcu, lody myszkie i ci-
 sta. W salonie podano czerwą kawę
 a nieco później ciastka, owoce i rybną
 herbatę. Wszystkiemu kryłszy się honor
 jak, male rób. Panowie myśleli na cygaro

do sąsiedniego gabinecie generała, a ja z pa-
nią, rabawiałam się rozmową, w toku któ-
rej dowiedziałam się, że generałowa, za
młodszych lat porobiwała, z mężem w Pol-
sce, którą bardzo polubiła, i dotąd naj-
milej wspomina. Wyraziła ubolewanie,
że piękna literatura a w szczególności poezja
polska jest jej nieznana, z powodu
braku przekładów na obce języki. W sa-
mej swej bibliotece, posiadała tylko „Maryę”
Malcrowskiego w ładnym tłumaczeniu,
pastora Scholla, i jakieś fragmenty poezji,
przekładu prof. Ulm. Jag. ks. Bratanka;
zwa uwagę moją, braku strony dla ducha,
w małym mieście, odpowiedział: „Ratuję

was bliskość Wisłucia, i Ołomuńca, który
 rowię długim Wisłuciem. Spier i dobrą mu-
 rykę moim, tu ustyszc, lecz pami, i pa-
 mien tutejszych od robot ręcznych, piecre-
 mia, ciastek, no i taica, odowai jest trudno.
 W rymie zaprowadziłam u siebie wiscroki
 literackie, albowiem w pułku naszym, ma-
 my światłych oficerów różnej narodowości,
 więc udane odkryty obcych literatur, po-
 gadanki pouczające, powinny były, jak przy-
 puszczałam, zachęcić do udziału kowmie-
 tyrkie damy, ale, niestety, nawet bratu pami,
 najlepšíemu z prelegentów i tak bardzo lu-
 biącemu w naszym towarzystwie, nie udało
 się to., umalato więc, nasze kółko, lecz

się tem, nie roziłam i obiscujej rimaż, nowu
 podjać, nasze usiłowanie. Dziękuję bratu,
 panu, dosyć obrajowiałam się z duchem
 polskiej poezji. I wprawdzie genialnych ma-
 cie wierszów i makowitych ludri, więc
 nie reżniście!... Widno było że słow^o r^ostat-
 nich, że panu ta w duszy porostala, ra-
 paleryw^o elodyolaukę i rada była, nieda-
 wno odryskaniej wolności swego narodu.
 Spostoreglery się, że jak, na rone austrya-
 chiego wojskowego ra wiele powiedziało,
 porosła, raras na imy, temat rormony.
 W sąsiednim gabinecie rozprawiać o poli-
 tyce, sprawach wojskowych i społecznych.
 Was w miłem, towarzystwie updywał nam

szybko i rezerwicznie postysrelisimy
 pod oknami stroja nocnego, stojącego
 tego już godzinę przed nami. Zegnamy
 uroczyste, a nawet serdeczne pozre-
 p.p. Friedlerów, opuściliśmy pod przyjem-
 nym wrażeniem ich gościnny dom! Po
 upalnym dniu wieczór był porześniwym
 i jasnym, gwiazdy gęsto świeżyły po niebie,
 porześniwym się więc jeszcze godzinę ra-
 miasto, ukawiając program dnia jutrej-
 szego. W dniu tym brat mój wraz do-
 potudnia sturby, postanowiliśmy wiec
 spędzić rano w pięknym parku Danko-
 wym. Kupiliśmy pod wodzą jakaś porokaszkę
 na długie siedzenie, myśliszliśmy na-
 ockoyce nie małych tam jeszcze cześci

Tego ogromu. Przed rannikiem ujrzeliśmy
 w stronę aacybiskupiej, której widok
 poruczył nam myślać w erasie ewangelion, I...

Ogromnego wzrostu gremadyer w munduore
 ciemno-brązowym, ze skorynowanymi na
 pirosiach pasami z białej skóry, w kama-
 srach do kolan, i ogromnej beruicy fu-
 toranej, z pod której spływał białakowi org-
 sisty pot po twarzy. Wytkawczy w kancela-
 rni aacybiskupiej porwaleńie, widzieliśmy
 węgłose, rannku, odmaczające się poropy-
 chem sal. tak mnogich, że chyba nie, tyl-
 ko aacybiskup z kapitułą, ale nawet i ca-
 łą dyaceryą w pałacu, i parku mogły się
 pomieścić... — Następnie rozpoczęliśmy piet-

gorymkę po isteym labiryncie, podrym
 sztucznych ruin, grob, szaleńców sielan-
 kowych, kiosków i t. p. monumentalnych
 pomysłów XVIII w. Bladrac, porer blisko Lgoas.
 po pustym parku, nie natrafiliśmy
 Lrany na to samo miejsce, wreszcie na
 myłocie porępiękiej alei ujoreliśmy ra-
 mek, od strony południowej nam Jesere
 nie mamy. Wzrost fasady ciągnęła się
 kryta kolumnada, o ścianach i sklepie-
 niu myłorowem - jak nam się zdawało wyda-
 wało barwna, urozmaika. ełiejse to wada-
 wało się do wyroczyku pod czas skwanu,
 letniego. Deloktując się chłodem i w miarę
 słonecznego kwiatka, ciągnącego się wzrostu

całej kolumnady, sporylisiny z apetytem,
 porzuceniowy prowiant. eluminau morai ka,
 o karata, sie, tylko barero mistomem ryto-
 reniem sciau, muselami, których w rui-
 tośc podrywając, rapuściam się na koniec
 kolumnady; nagle pocułam nad sobą dro-
 bniuchę wprawdzie, ale silny i gęsty tłum!
 Był to figiel wodotryskowy, którego motor,
 umieszczony pod jedną z płyt kamiennej
 posadki, na pocisnięciem stopą przygo-
 dnego i nieświadomego recri spacerowicza,
 sprawiany bywał w ruch. Z umarli w scia-
 nie i suficie, wydobywał się rebradliwy,
 barero dobry pad wody, który umocrył mo-
 że lekkie ubranie, nie czyniąc mi najmiej-

szej szkody. W powrociej do hotelu drodzo
 wysuszyło mi się południowe słońce.
 W towarzystwie brata sporyliśmy w hotelu
 smacznego obiad, starożytny i potraw, z których
 austriacka kuchnia, sycylijska, miałowicie
 z kuscrami smażonych i rieloną, salata,
 kuedli rybnych i strudla z jabłkami,
 rapizając te specyale ciuchim. Wóslawerem
 oba podwiscerok byliśmy zaproszeni do
 domu putkownika Glawera. Putkownik
 za wieloletnich lat przebywał w Polsce, gdzie
 rasnakował w dobrej herbacie; suszył więc
 ronie głowę, knytkując domową herbatę
 i narywając takową po prostu. „Ein Gesäuf
 I miał rację, gdyż ciemny gotują herbatę

jak karde i inne rośliny, zapraszając liście
 potrzebują ilością wosku; jak troszkę ma-
 ciągwie, nalewają do pedności w filizanki.
 Brat mój, domając od wdrimy Homurow wie-
 le serdecznej przyjaźni i pragnąc się csem
 odwdzięczyć wpadł na szczęśliwy pomysł
 ofiarowania jej samowara, który to przed-
 miot przypisałiśmy z sobą, ku wielkiej ra-
 dości wdrimy i domowników, porównujących
 je nareszcie ustanie rozdzienie pułkownika
 na rzą heobaty. W naszej tej obecności mia-
 ła się odbyć inauguracja cennej maszyny
 i na podwieczorek zaproszono licznych gości.
 Oredyhaus pułkownika zapewniał, iż będzie
 czas jakiś w Galicyi obierać się z procedurą

nastawiania samowara. Stawimy się o 5tej.
 popoł. u pułkownika Kostwa, zastaliśmy już
 kilkunastu osób, porwana imie młodych
 i ładnych paniszek, kilka dam star-
 szych i siłą zbrojną, reprezentowaną
 przez kolegów mego brata. Łał towarzystwo
 obyte, rozmowne i mało miśseralistwem
 nie tracące, więc rozmowa potoczyła się
 gładko i łatwo. Po przybyciu jeszcze kilku
 osób zasiadliśmy do stołu, bardzo pięknie
 nakrytego i zastawionego miłośstwem tar-
 tinek, ciastek rozmaitych i owoców
 ślicznych, z których słowami słyną. W ocie-
 kaniu herbaty ociągaliśmy się re spo-
 rywaniem uciążących smak i powoniem

delicyi, kiedy po dość długiej chwili, po kopa-
 wa wreszcie, co dyskretnie srepuła, pamięć
 do domu do teha, poczem pamięćka myśla,
 z pokoju, a wróciwszy, co' muom poufnie po-
 wiedział, ojeu, który rewaru sie, wyszedł
 takie a powróciwszy po dłuższej chwili re-
 stołko - krasną iuną, zawolat: „pamięć i pa-
 nowie, samowar ny powiedział postuszeństwo!
 yherbata, przyrzadka myczajnym sposo-
 bem wkrótce się pojawi.” cba te, rapowiedzi
 rewar sie brat mój, jako fundator samowa-
 ra interesowany w tej sprawie. Goście, nie bio-
 rąc do serca tego rawodu, domysłili się, ie
 nieumiejetność zastawienia samowara jest
 całej afery przyczyu. Kiedy pułkownik i brat

mój nie powracali, racie kawione paniutki
 i ja z niemi poszłyśmy do kuchni sba-
 dać bliżej poszytych a na namie wuszyło
 tej dwu powieściów, słowem zebrało się
 sporo wiedeń tej komedye. Do prostej sobie
 wyobrazić wojskowych, którzy na polach
 bitew pod Solferino i ellagenta zdobyli
 sto piece oficerskie, dwać kolejów co
 sily w plecach, w niesforney samowar.

Wrescie putkownik pojawił się z ogrom-
 nym butem polonym, z karbowaną cho-
 lową i maszyną ja na kominek,
 jak wiechem porząd poruszać, co mowa
 wesołości wiedeń pobudziło. Kiedy i ten
 zabieg zawiódł, brat mój niecierpliwym

karał ordynansowi wody z samowara, nylać
 a chyciwszy za podstawę, przewrócił maszynę
 do góry dnem. W tej chwili buchnął
 śnieg czerwonego pyłu, porzędrając widrów
 wstarcera wojskowych, dbałych o swoje nie-
 pokalanie białej mundury. Okarało się, że
 sturacy zapakował drobniutkich zegielków
 i srtuokając je szerypcami od zegli, za-
 pchał kamieńki miatem, tak dalece, że
 przewierzał samowar. Brat mój poręprowa-
 dził wszystko do porządku, i po kwadransie
 czasu ukarał się nieszturmie obgadamy, ki-
 piący samowar w sali jadalnej. Tamta domu,
 poć nadrosem mojego brata, zaparyła,
 i ualala, heobate, "po nasremu", która goś-

cie pili z gustem, chwalać kolor, kryształ i aromat tego szlachetnego rożka. To koniecznie i takmurowo dało mi tylko wiele wesołości, ale i apetytu gościom. Syorki poczęły się opróżniać, pedus kosze ciast i innych smakołyków domowej produkcji. Ciastka były wyborne, i podziwiałem na lewy ich rozmaitość; nie mogłam się powstrzymać od pochwały tego mistrzostwa dla p. putkownikowej i jej córki.

Charajtor brat mój miał dzień wolny od służby i mógł nam towarzyszyć przy wiedeńskim wronim folwarku, docywiście pięgo, położonego tuż za parkiem, do którego końca, wreszcie dotarliśmy po tor-

cium domu, po bytu. Poraz wspaniała, ależ ka-
 stauowa, wiedząca, wieprzy, wległomi, takami,
 doszliśmy do czerwoboku odwisceruych lip,
 posrodku których stał drugi budynek,
 ukryty od rzeki, po srebrt dachu, pucają rō-
 ią w różnych kolorach, w potym kwiecie,
 istna, swiatynia, lub porubytek, bogiu,
 domu lip, upajający rapach rōi, czyniły to
 miejsce, krarowiem. Jakier było moje, rdri-
 wisie, kiedy jakby w odpowiedri, na mój
 okoryk, rachmytu w jednem, z liceruych
 okiem, ukażat się, pocreiny, siny, łeb, kromy.
 60 krow rasy algauskiej (et algauf) ramieski-
 wato też, rōzama, swiatynię. Własnie, rabioralo
 się, do potudniowego, udoju, kilkanaście,

korych chorowianek. Kaida, krowa, stala do
 w osobnej porogrodzie, krysteja na scianie,
 miata, umieszczonej, tabliczke ze swojem
 nazwiskiem. Bylo bylo masci srebrysto-
 wej a utrymane we zdrowej krystosci, miato
 sroci isci atlasowa. elnie, porywczajonej
 slysci w naszych stajniach grube epitety, kt
 nmi pocicwe krowiny obsypywane bywaja
 przez miedziopliwe drzewki. z dodatkiem lic-
 nych srturkaiicow, radziwila, cisra, pamię
 ca w stajni, a jui vorowwid umie, lubiacz
 swioretu, poryjareny, nec maia, ^{serdegruy} stostunek
 krowek do swoich pielegniarek. Spieszerone
 swioretu na zawolanie, po imieniu, choiby
 w odleglosci, podnosily glowy i cichym a ra-

tala dosyć porykiem odpowiadały matychmiast;
 nie było nigdy pomyłki. Dla próby li ja sta-
 użłam, w wielkiej ścieżce i następując głoś-
 nio drzewcom, zawołałam: "Poci!" ale Poci nawet
 nie wiodła głony w moją stronę. — Takich
 obór było kilka w Kromienym, z kąd, uleko
 wysyłam do Olumica, i Niednia. O uroku,
 opuściliśmy ten porybytek, jakiejś tajemni-
 crej bogini i tegoż dnia, wieczorem wzięłam
 się do pakowania, manatków. Ojciec, o ma-
 ły wiat z bratem wzięli sprawy. Ojczyśko nasz
 kochany wywarł radość i kolecie moje z dobrych
 stosunków, w jakich Edward był tak, z poro-
 bionym, jak z kolegami i wogóle, z le-
 porem towarzystwem Kromienym, a brat mój

rekt: „et jednak dla mnie to ramato; po ko-
 rowie i eledyolanie, ciagnie mnie co's n sred-
 sry swiat!" Hysrac, ta slona, zawolalam:
 Tak, kiedy radzocites' glony w rystkiem kro-
 miom rancem bez wienicy wisku, cheesz sie
 uelotwic? — Siostro, porycuawiasz garukowi
 a sama suolisz i to siwierne mundury
 moich kolegów — odciap sie brat mój tar-
 toblinie. „Wie podobnego nie raura rylam;
 odparlam, „i sumie nie mam cyste!“ — Po
 priesimiclasz etieniców swojej poraga i impo-
 mijesz im ogromnie. „rekt brat mój i do-
 dat: „Dobro to nauka, dla ravorumialców
 a takie dla panien kromiomyrkich, które
 oby liż nastadowai, chciały.“ — „Zur ter panie-

nek, nie krytykuj; wysytkie miłe, wesole i
 ładne; — broń się ojciec, nasz — weszta, co kraj,
 to obyczaj; — dodaje: — „To wrażliwa sympatya —
 krekt brat — wysytkie rachnycone są toby,
 ojciec kochamy i uarywaja się „der liebeus-
 würdige alte Herr.“ — Tylko nam nie baxuj-
 krekt, smiejac się, ojciec; nie jestesmy
 wronami na kosciol, abyemy wysytkie tutey
 sre atencye, brali tylko do siebie... lwia, cresé
 tobie batakucie porypada. Edward silnie pro-
 testował twierdzeniem ojca, wescie po harto-
 bliniej utawerce, ronuowa reszta, na bardro po-
 warite tematy a mysl rychlego warstania, się
 na czas nieporowidriamy, sientkiem nas
 napetwila. — Edwardator wresnym naukiem,

stawałszy na stacyi, ze zdziwieniem zasta-
 liszmy już prawie — z wyjątkiem oficerów,
 którzy mieli służbę — całe nasze nowe towa-
 rystwo, prawie z pięknymi bukietami a po
 chwili rajchali też Fiedlerowe z wiankami
 białych róż. Po serdecznem pozdrowaniu „auf
 Wiedersehen“ w ukwiscoym przedziale, jak-
 by jaka, diwa operowa, opuściliśmy gościnn-
 ą Tronienę, tę istną „krośną róż“.

Rozpatrując się po przedziale, spostroglam
 pod kwiatami, dyskretnie schowaną, śliczną
 koszykę lubianą, myrobu morawskiego, któ-
 ry pociesza pułkownikowa, cicha sercem umie-
 cie, relatywa: Koszyk zawierał serdecznie uło-
 żone 4 warstwy świątecznych ciastek, porcelo-

nych starannie papirsem a na wisorchee resy-
cik, prepisow, v ktore posilam, pieknie ry-
kaligrafovany przez gimnazjaliste, Homera
a humonystyczne uwagi w koncu, kadej re-
cepty swiadczacy o dowcipie i umyśle spo-
strogaworem, chlopa;

112

W. G. Schloß Kremstier

Schloß Kremstier.

HH

